

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Факультет іноземної та слов'янської філології
Кафедра англійської філології та лінгводидактики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної та
слов'янської філології

Андрій КОВАЛЕНКО

«29» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ПРАКТИКИ

підготовки за освітньо-професійної програмою
Середня освіта (Англійська та німецька мови)
Середня освіта (Англійська та французька мови)
першого рівня вищої освіти

Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
Спеціалізація: 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Погоджено

науково-методичною комісією
факультету іноземної та
слов'янської філології
«29» серпня 2024 р.

Голова

Громова Н.В., к.пед.н., доц.

Розробник програми: Подосиннікова Г.І., завідувач кафедри англійської філології та лінгводидактики СумДПУ імені А. С. Макаренка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Програма практики розглянута та схвалена на засіданні кафедри англійської філології та лінгводидактики.

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри
Подосиннікова Г.І., к.пед.н., доцент

Опис компоненту практичної підготовки

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Перший («бакалавр»)	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
3-й		3-й	
Семестр			
Загальна кількість годин – 180		VI-й	VI-й
		Самостійна робота	
		180 год.	180 год.
		Вид контролю: залік	

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму навчально-методичної практики у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) підготовки кваліфікаційного рівня «бакалавр» для спеціальності 014 Середня освіта, предметна спеціалізація 014.02 Мова і література (англійська) розроблено на базі Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (від 29.05.2023р.) з урахуванням рекомендацій інноваційної типової програми методичної підготовки майбутніх вчителів англійської мови та початкових класів (зі спеціалізацією англійська мова), яка була створена у співпраці з Британською Радою в Україні та експериментально перевірена у 2015-2019 н.р. згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2015р. № 871 у межах проекту «Шкільний вчитель нового покоління».

Програма навчально-методичної практики у ЗЗСО є складовою **наскрізної програми практики** – основного нормативного документу та навчально-методичного інструменту, який визначає концептуальні засади практичної підготовки здобувачів освіти за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Англійська та німецька мови) першого рівня вищої освіти спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) спеціалізація: 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка регламентує вид, тривалість і терміни проведення практики відповідно до навчального плану, визначає мету, завдання та місце практики у структурно-логічній схемі підготовки фахівця.

Навчально-методична практика у ЗЗСО разом із виробничою практикою у ЗЗСО відносяться до професійно-методичного компоненту практичної підготовки (педагогічної практики) здобувачів освіти за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Англійська та німецька мови) першого рівня вищої освіти спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) спеціалізація: 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Практична професійно-методична підготовка студентів має наскрізний характер і починається паралельно з вивченням курсу методики навчання іноземних мов і культур у 6 семестрі. Згідно рекомендацій інноваційної типової програми методичної підготовки майбутніх вчителів англійської мови та початкових класів (зі спеціалізацією англійська мова), яка була розроблена за наказом МОН України у співпраці з Британською Радою в Україні, педагогічна фахова практики в ЗЗСО як складова підготовки фахівця кваліфікаційного рівня «бакалавр» для спеціальності 014 Середня освіта,

предметна спеціалізація 014.02 Мова і література (англійська) передбачає такі етапи: 1) кероване спостереження, асистент вчителя англійської мови; 2) вчитель-практикант англійської мови та іншої іноземної і класний керівник.

Навчально-методична практика пов'язана з такими етапами наскрізної практичної підготовки майбутнього вчителя ІМ, як «кероване спостереження, асистент учителя англійської мови та помічник класного керівника».

Навчально-методична практика у ЗЗСО є особливою формою навчального процесу, яка шляхом керованого спостереження та мікрвикладання під керівництвом методистів із фаху забезпечує початковий етап формування **професійної методичної компетентності вчителя англійської мови (АМ)** – створення орієнтаційно-мотиваційної бази для оволодіння студентами мінімумом професійно-методичних умінь учителя АМ у ЗЗСО, формування вмінь професійного спостереження та рефлексії, формування професійно-методичних навичок і вмінь асистента учителя АМ у ЗЗСО.

ПЕРЕДУМОВАМИ для проходження навчально-методичної практики є вивчення курсів педагогіки, психології, вікової фізіології та здоров'я дитини, вступу до спеціальності, практики усного та писемного англійського мовлення, методики навчання іноземних мов, а також проходження навчальної педагогічної практики в середній школі.

МЕТОЮ навчально-методичної практики є ознайомлення студентів з особливостями практичної діяльності з обраного фаху, узагальнення, систематизація та закріплення теоретичних знань, умінь та навичок із циклу фахових дисциплін професійно-методичного спрямування та психолого-педагогічного циклу, формування первинних загально-професійних та спеціальних професійно-методичних умінь учителя АМ, які необхідні для формування професійної компетентності у межах реалізації основних функцій асистента учителя АМ у ЗЗСО.

Професійна компетентність учителя АМ закладів ЗЗСО – сукупність загальних та професійних (фахових) компетентностей майбутнього учителя АМ та набуття програмних результатів навчання, які потребують набуття знань та формування умінь, здатності та готовності:

- 1) практично здійснювати діяльність із навчання ІМ у середній школі на базі сформованої іншомовної комунікативної компетентності та теоретичних знань, навичок, умінь в галузі методики, педагогіки та психології,
- 2) проводити експериментальні дослідження, які пов'язані з професійною діяльністю вчителя АМ,
- 3) практично пізнавати закономірності професійної діяльності та оволодівати способами її організації,

4) вирішувати конкретні методичні та науково-дослідні завдання згідно з умовами педагогічного процесу, проводити уроки АМ у ЗЗСО з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності,

5) здійснювати виховну роботу на базі вивчення АМ,

6) систематично поновлювати свої знання й творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Згідно вимог освітньо-професійної програми підготовки першого рівня вищої освіти «бакалавр» спеціальність 014 Середня освіта (Англійська та німецька мови) спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) спеціалізація: 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, формування у студентів професійної компетентності потребує формування наступних компетентностей.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі ЗЗСО.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)

ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)

ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)

ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети та працювати в команді (лідерська компетентність)

ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

Педагогічна навчально-методична практика закладає пов'язана з формуванням у студента-практиканта наступних **професійних компетентностей (ПК).**

ПК-1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ПК-2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

ПК-3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ПК-4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ПК-5. Забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності. Здатність використовувати здоров'язбережувальні технології, формувати в учнів культуру здорового життя здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями, та іншими учасниками освітнього процесу; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ПК-6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

ПК-7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ПК-8. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та методики навчання іноземних мов у практиці навчання у базовій загальноосвітній школі.

ПК-9. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання англійської та німецької мов як іноземних на підставі вітчизняного й міжнародного досвіду.

ПК-10. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм з англійської та німецької мов та державної мови, володіти іноземною мовою у всіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, читанні, писемному мовленні, говорінні) на рівні не нижче С1, використовувати різні форми і види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю і типу тексту.

ПК-13. Здатність доцільно застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, створювати навчально-методичне забезпечення для проведення занять з англійської та німецької мов.

ПК-14. Здатність використовувати методологію освітніх методичних і лінгвістичних досліджень для проведення власного курсового науково-практичного дослідження, результати якого мають теоретичне та практичне значення.

Програмні результати проходження практики пов'язані з закладання фундаменту практичної реалізації здобувачами освіти наступних умінь за освітньо-професійною програмою підготовки першого рівня вищої освіти «бакалавр» спеціальність 014 Середня освіта (Англійська та німецька мови) спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) спеціалізація: 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

<p>Уміння</p>	<p>ПРУ-1. Оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.</p> <p>ПРУ-2. Добирати і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; уміти застосовувати різні види і форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів і здійснювати самоаналіз ефективності уроків.</p> <p>ПРУ-3. Володіти формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміння відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.</p> <p>ПРУ-4. Володіти основами професійної культури та комунікації, уміння створювати, редагувати й перекладати тексти професійного змісту державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРУ-6. Використовувати гуманістичний потенціал англійської та німецької мов і культур для формування духовного світу юного покоління громадян України.</p> <p>ПРУ-7. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності та для особистісного розвитку.</p> <p>ПРУ-8. Організовувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил.</p> <p>ПРУ-9. Здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.</p> <p>ПРУ-10. Використовувати критичне мислення, когнітивні та практичні уміння/навички та прийоми пошуку, аналізу, оцінювання інформації в галузі професійної діяльності та творчо застосовувати отримані дані.</p>
----------------------	---

Комунікація	<p>ПРК-1. Здатність проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.</p> <p>ПРК-2. Здатність використовувати сформовану професійну комунікативну компетентність з української, німецької та англійської мов (лінгвістична, мовленнєва, лінгвосоціокультурна, навчально-стратегічна компетентності-компоненти) відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти, здатність удосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРК-3. Здатність забезпечувати діалог культур у процесі вивчення англійської та німецької мов, створювати умови для міжкультурної комунікації.</p> <p>ПРК-4. Здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, застосовувати в педагогічній діяльності критичне мислення, етичні норми, принципи толерантності, діалогу й співпраці.</p>
Автономія і відповідальність	<p>ПРА-1. Усвідомлення соціальної значущості майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</p> <p>ПРА-2. Відповідальне ставлення до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>ПРА-3. Здатність діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.</p> <p>ПРА-4. Здатність визначати рівень особистісного і професійного розвитку, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення.</p>

Основні професійно-методичні вміння, якими повинні оволодіти студенти-практиканти у межах мікрОВикладання (проведення фрагменту уроку), розподіляються на чотири групи: конструктивно-планувальні, комунікативно-навчаючі, організаційні та дослідницькі вміння.

Конструктивно-планувальні вміння:

- 1) складати фрагменти планів-конспектів окремих частин уроків; визначати конкретні типи мети, завдання та етапи фрагменту уроку;
- 2) обирати ефективні прийоми досягнення поставленої мети на певному етапі уроку;
- 3) визначати типи та послідовність виконання вправ у відповідності до етапів оволодіння мовленнєвими навичками та вміннями, а також з урахуванням труднощів навчального матеріалу й рівнем підготовленості учнів;
- 4) використовувати реальні та проектувати навчальні мовленнєві ситуації, а також відповідний їм мовленнєвий матеріал для сприймання, засвоєння та творчого застосування в мовленнєвій діяльності мовних явищ, що вивчаються;
- 5) створювати необхідні наочні посібники для проведення фрагментів уроків АМ;
- 6) складати план і сценарій позакласного заходу з АМ.

Комунікативно-навчаючі вміння:

- 1) у межах фрагменту уроку установлювати й підтримувати засобами АМ у різних режимах мовленнєві контакти у межах класу, між учителем та класом, тощо;
- 2) адаптувати свій іншомовний мовленнєвий досвід до рівня вимог програми та можливостей і загального розвитку учнів (застосовувати мовні та мовленнєві опори, спрощення, здійснювати перехід від однієї форми говоріння до іншої тощо);
- 3) намічати об'єкти контролю мовленнєвої діяльності учнів у межах фрагменту уроку з урахуванням вимоги досягнення відносно правильного мовлення та визначати рівень сформованості їх мовленнєвих навичок і вмінь; визначати об'єкти контролю мовленнєвої діяльності і добирати відповідні їм методичні прийоми, в тому числі тестові завдання;
- 4) помічати помилки учнів, усвідомлювати їх характер і використовувати комунікативно-мовленнєвий спосіб виправлення (перепитування, зорова, вербальна та схематична наочність, екстралінгвістичні засоби тощо).

Організаційні вміння:

- 1) організовувати виконання складеного плану-конспекту фрагменту уроку; вносити методично виправдані корективи в плани фрагментів уроків з урахуванням умов навчання;
- 2) забезпечувати мовленнєву діяльність учнів згідно з планом;
- 3) раціонально поєднувати колективні (фронтальні, групові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з цих

форм і ступеня навчання;

4) проводити навчальні ігри з урахуванням вікових особливостей учнів; проводити рольові ігри, комунікативні симуляції;

5) методично грамотно використовувати традиційні наочні посібники та застосовувати аудитивні, візуальні та аудіовізуальні технічні засоби навчання;

6) здійснювати різноманітні прийоми активізації мовленнєвої й розумової діяльності учнів з урахуванням їх вікових особливостей;

7) проводити позакласний захід з АМ за складеним планом і сценарієм.

Розвиваючо-виховні вміння:

1) реалізовувати загальноосвітній, розвиваючий та виховний потенціал мовленнєвого матеріалу уроку з АМ;

2) формувати й розвивати на матеріалі АМ інтелектуальну та емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні інтереси;

3) вирішувати засобами АМ завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного виховання.

Дослідницькі вміння:

1) вивчати ставлення учнів до предмета і виявляти рівень сформованості їх мовленнєвих навичок та вмінь;

2) здійснювати методичний аналіз мовного матеріалу АМ з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння та добору оптимальних шляхів попередження помилок;

3) проводити спостереження та аналіз (загальний, аспектний, поглиблений комплексний) відвіданих уроків АМ з опорою на схему або вузькоцільове завдання; проводити аспектний аналіз уроків із теоретичним обґрунтуванням різних сторін навчальної діяльності;

4) спостерігати, аналізувати й узагальнювати досвід учителів, студентів-практикантів, переносячи ефективні прийоми і форми навчання АМ у практику своєї роботи; здійснювати рефлексію відносно власної педагогічної діяльності;

5) вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, конференціях, а також удосконалювали свою роботу, використовуючи описані в літературі нові форми й прийоми роботи.

Під час навчально-методичної практики студенти-практиканти повинні оволодіти основами професійно-методичних умінь вчителя АМ з використанням таких інструментів, як кероване спостереження та мікророзкладання. При цьому студенти мають спиратися на зразки методичних матеріалів та використовувати настанови керівників практики та учителя.

II. ТЕРМІНИ ТА ФОРМИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Тривалість педагогічної навчально-методичної практики складає 4 тижня (6 кредитів ECTS, 180 год.) у VI семестрі, 3 рік навчання.

За **формою організації і контролю** педагогічна навчально-методична практика може бути очною, тобто відбуватися у м. Суми під безпосереднім контролем (поточним та підсумковим) методистів університету, або дистанційною, тобто відбуватися за межами м. Суми. У цьому випадку методисти університету здійснюють підсумковий контроль навчально-виховної діяльності студента-практиканта; поточний контроль якості проведеного аналізу фрагментів уроку / уроків АМ та розроблених планів-конспектів фрагментів уроків і навчальних посібників здійснюється дистанційно.

Педагогічна навчально-методична практика є першою практикою з фаху у навчальному плані здобувачів освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр», тому її проходження за межами м. Суми поза безпосереднього контролю методистів університету розглядається як виняток, відбувається за заявою студента, лише за узгодженням із керівником практикою від кафедри англійської філології та лінгводидактики та згідно з рішенням кафедри.

III. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Практика студентів університету проводиться на визначених базах, які керівник практикою від кафедри англійської філології та лінгводидактики визначає щорічно за результатами обговорення питання викладачами кафедри та за погодженням із керівником практикою від університету.

Базами практики визначають ЗЗСО, що мають такі характеристики:

- 1) активна зацікавленість адміністрації школи у співпраці щодо удосконалення освітньо-професійних програм спеціальностей кафедри,
- 2) високий рівень професійно-методичної компетентності та мотивації вчителів АМ,
- 3) належна матеріально-технічна база,
- 4) здатність забезпечити якісне виконання програми практичної підготовки здобувачів відповідного освітнього рівня.

Студенти проходять навчально-методичну практику в класах ЗЗСО середньої базової школи, які обирає адміністрація баз практики за рекомендаціями учителів-методистів і за погодженням з керівниками практики від університету.

Студенти, які подають заяву на проходження педагогічної навчально-методичної практики дистанційно, мають право самостійно за погодженням з кафедрою та адміністрацією факультету пропонувати для себе місце проходження практики у ЗЗСО. У цьому випадку студент повинен подати на розгляд кафедри лист-запрошення з базового навчального закладу, в якому адміністрація бази практики гарантуватиме створення необхідних умов для виконання студентом програми практики.

IV. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Під час педагогічної навчально-методичної практики відбувається формування у студентів первинних професійно-методичних навичок і вмінь під час виконання конкретних практичних завдань характеру як пасивного (кероване спостереження), так і активного (мікрвикладання), що пов'язані з функціями помічника вчителя АМ.

У процесі педагогічної практики відбувається:

- формування й розвиток професійних навичок і вмінь у межах функцій помічника вчителя АМ ЗЗСО;
- виховання в студентів стійкого інтересу до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті;
- закріплення, поглиблення та синтез психолого-педагогічних, методичних і предметних знань для вирішення конкретних навчальних завдань;
- свідоме застосування студентами теорії та методики навчання в практичній діяльності, усвідомлення її професійної значущості;
- розвиток у студентів уміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності;
- ознайомлення із особливостями навчально-виховної роботи в школі, передовим педагогічним досвідом;
- вироблення творчого дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

Зміст педагогічної навчально-методичної практики складається зі: 1) змісту навчальної і навчально-методичної роботи; 2) змісту позакласної роботи; 3) змісту науково-дослідної та науково-методичної роботи.

До **змісту навчальної і навчально-методичної роботи** студента-практиканта входять такі види діяльності:

- 1) ознайомлення зі специфікою діяльності ЗЗСО та діяльності вчителя АМ базової школи у ЗЗСО;
 - 2) вивчення навчально-методичної документації та правил її ведення (календарно-тематичний план уроків, плани уроків, навчальний журнал, план методичної роботи вчителя АМ тощо);
 - 3) відвідування уроків АМ учителів та студентів-практикантів з метою здійснення керованого спостереження;
 - 4) проведення спостереження та аспектного аналізу окремих фрагментів уроків АМ, загального та поглибленого комплексного аналізу відвіданих уроків за схемою;
 - 5) планування фрагментів-уроків АМ за інструкціями та базовими навчально-методичними матеріалами, запропонованими вчителем-методистом (під керівництвом і контролем методистів школи та університету);
 - 6) проведення фрагментів уроків АМ із дотриманням психолого-педагогічних, методичних і гігієнічних вимог до навчально-виховного процесу;
 - 7) самостійні добір та підготовка сучасного методичного забезпечення навчального процесу, розробка мультимедійних презентації, підготовка навчально-методичних матеріалів з використанням ІКТ, виготовлення наочних посібників, роздавального дидактичного матеріалу;
 - 8) допомога вчителю у перевірці зошитів учнів, підготовці матеріалів до уроків та інша діяльність у якості помічника вчителя АМ;
 - 9) проведення додаткових занять із невстигаючими за допомогою вчителя-методиста;
 - 10) пасивна участь у роботі методичного об'єднання вчителів АМ, у засіданні педагогічної ради школи за результатами педагогічної практики,
 - 11) активна участь у групових методичних заходах у період педпрактики – підготовка та проведення методичного семінару для інших студентів, методична робота у Студентській науковій лабораторії методики навчання іноземних мов і культур (керівник – к.пед.н., доцент Подосиннікова Г.І.).
- До змісту позакласної роботи студента-практиканта входить наступне:
- 1) вивчення системи роботи вчителя АМ, спрямованої на формування в учнів стійкого інтересу до АМ;
 - 2) відвідування й аналіз позакласних заходів з АМ, які проводять вчителі та студенти;
 - 3) спостереження та аналіз групової та масової позакласної роботи з АМ, що проводять учителі школи;
 - 4) оволодіння базовими вміннями виховання учнів на уроці засобами АМ;

5) планування окремих видів групових та масових форм роботи з АМ, які відповідають особливостям навчання у початковій та основній школі, спільно з методистом (учителем) або з опорою на готові зразки;

б) планування та проведення позакласного заходу з АМ спільно з методистом або з опорою на готові зразки.

Науково-дослідна робота студентів-практикантів має корелювати з проблематикою їх курсового дослідження з методики навчання іноземних мов і культур, яке студенти виконують протягом 6 семестру, а також із отриманням неформальної освіти шляхом залучення до діяльності Студентської наукової лабораторії методики навчання іноземних мов і культур.

До змісту науково-дослідної і науково-методичної роботи входять такі види діяльності:

1) ведення індивідуальної та групової науково-методичної проектної роботи у Студентській науковій лабораторії методики навчання іноземних мов і культур;

2) проведення тестування учнів із метою виявлення рівня володіння АМ (аспектно);

3) проведення опитування (анкетування) учнів із метою вивчення особистісної спрямованості та індивідуального стилю вивчення АМ;

4) проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями;

5) вивчення наукової методичної літератури з метою удосконалення своєї роботи, теоретичного осмислення реального навчального процесу;

б) виступи на науково-методичних семінарах студентів-практикантів;

7) підготовка виступу на науково-методичній конференції кафедри;

8) підготовка до друку тез доповіді на конференції;

9) проведення наукових спостережень із метою вивчення та узагальнення досвіду вчителів у викладанні АМ;

10) проведення методичних досліджень / заходів, які пов'язані з виконанням завдань курсової роботи (проєкта) з методики навчання іноземних мов і культур;

11) проведення методичних досліджень / заходів, які пов'язані з діяльністю методичного об'єднання школи, відповідають напрямкам співпраці школи та кафедри;

12) проведення методичних досліджень / заходів, які пов'язані з діяльністю Студентської наукової лабораторії методики навчання іноземних мов і культур.

Під час перебування студентів на навчально-методичній практиці у школі в ролі помічника вчителя АМ зміст роботи практикантів включає 2 основних компоненти:

- 1) кероване спостереження;
- 2) мікрвикладання.

Кероване спостереження відбувається протягом усього періоду практики. Студенти мають можливість спостерігати за роботою досвідчених вчителів та пов'язати набутий досвід з навчальним матеріалом першого семестру вивчення курсу методики. Щоб цей процес відбувався цілеспрямовано, студенти виконують завдання для спостереження, які розробляють: керівник практики від кафедри англійської філології та лінгводидактики, методист із фаху від університету, вчитель-методист.

Кероване спостереження відбувається на всіх уроках АМ за розкладом у класі, до якого прикріплений студент-практикант; його перебіг і результати мають бути детально зафіксовані у письмовій формі. Керівник практики з фаху від університету та учитель-методист контролюють і спрямовують процес і результати спостереження.

Мікрвикладання студентів-практикантів починається з другого тижня практики. Студенти займаються плануванням, мікрвикладанням та надають посильну допомогу вчителям АМ.

V. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ ТА РОЗПОДІЛ ОБОВ'ЯЗКІВ

Проходження педагогічної практики здійснюється з відривом здобувачів освіти від навчання з метою створення максимально реалістичної моделі професійної діяльності майбутніх учителів АМ, занурення у професійні середовище.

Студент, який має академічну заборгованість за попередній семестр, допускається до проходження навчально-методичної практики та ліквідує академічну заборгованість у вільний від навчального навантаження у школі час.

Студент, який одержав оцінку "незадовільно" на заліку з практики усного та писемного мовлення і методики навчання іноземних мов і культур, до практики допускається та ліквідує академічну заборгованість у вільний від навчального навантаження у школі час, але не може претендувати на оцінку «добре» або «відмінно» за проходження навчально-методичної практики.

Тривалість робочого часу студента під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України та іншими

законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає 45 години (1,5 кредити) на тиждень, із яких 30 годин – безпосередня робота на базі практики, 15 годин – самостійна навчальна діяльність за програмою практики. За домовленістю між університетом і базою практики може встановлюватися інша тривалість робочого часу студентів, за умови, якщо це не суперечить вимогам чинного трудового законодавства.

Відповідальність керівників практики та студентів-практикантів полягає у наступному.

Завідувач кафедри здійснює контроль за організацією і проведенням практики, виконанням програми практик, своєчасним складанням заліків і поданням звітної документації за підсумками практики.

Керівник практики від випускової кафедри здійснює загальне навчально-методичне керівництво практикою студентів і безпосереднє керівництво науково-дослідною роботою практикантів:

- складає робочу програму практики;
- розробляє методичну документацію з практики та надає допомогу викладачам-методистам;
- забезпечує організацію і проведення практики зі спеціальності;
- узгоджує бази проходження практики з керівником відділу практики університету;
- забезпечує розподіл методистів і студентів-практикантів за базами практики згідно з угодами, укладеними між університетом, кафедрою та базовими закладами щодо проведення практики, погоджує його з керівником відділу практики університету;
- забезпечує організацію і проведення настановчих та підсумкових конференцій, методичних і науково-методичних семінарів (майстер-класів, тренінгів тощо);
- ознайомлює студентів із завданням і змістом, звітністю і критеріями оцінювання результатів практики;
- здійснює загальний контроль роботи методистів щодо виконання студентами-практикантами завдань практики і правил внутрішнього трудового розпорядку базового закладу;
- визначає зміст і здійснює контроль за виконанням студентами-практикантами науково-дослідних і науково-методичних завдань практики;
- приймає залік із практики і виставляє підсумкову оцінку, забезпечує можливість захисту результатів практики;
- вивчає й узагальнює передовий досвід організації та проведення практики;

- подає завідувачу відділу практики університету звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо подальшого вдосконалення та організації її проведення.

Методист з фаху (АМ) здійснює безпосереднє навчально-методичне керівництво виробничою практикою студентів:

- бере участь в настановній та підсумковій конференціях кафедри;
- після настановної конференції ознайомлює студентів своєї групи із вимогами до організації практики на окремій спеціальності, здійснює організаційну роботу зі студентами;
- знайомить студентів із адміністрацією бази практики, керівниками практики, здійснює розподіл студентів, контролює відвідування, роботу та виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку базового закладу;
- проводить методичну роботу зі студентами (затверджує індивідуальні плани, проводить консультації, перевіряє та оцінює конспекти, відвідує та обговорює не менш ніж три заняття);
- забезпечує контроль за проходженням практики студентами групи (у співпраці зі старостами мінігрупи);
- відповідає за своєчасну подачу студентами звітної документації керівнику практики від кафедри;
- оцінює роботу студентів, виставляє свою оцінку в атестаційний лист;
- на підсумковій конференції характеризує роботу своєї групи, досягнення і недоліки, узагальнює досвід практики;
- подає керівнику практики звіт за підсумками практики.

Студенти-практиканти при проходженні практики зобов'язані:

- брати активну участь у настановній та підсумковій конференціях із питань організації педпрактики;
- до початку практики одержати у керівників практики від випускової кафедри групові консультації щодо виконання завдань практики, оформлення всіх необхідних документів;
- пройти своєчасно медогляд, оформити санітарну книжку та отримати допуск на проходження практики;
- своєчасно прибути на базу практики, підпорядкуватися адміністрації ЗЗСО та постати до виконання своїх обов'язків асистента вчителя АМ, занести відповідний допис до щоденника практики, завірити його підписом представника адміністрації ЗЗСО та печаткою школи;
- бути присутнім на базі практики весь термін проходження практики згідно розкладу роботи ЗЗСО, протягом 30 годин на тиждень, а також

додатково присвячувати виконанню завдань практики 15 год. самостійної роботи на тиждень (загалом 45 год. на тиждень);

- суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії і розпоряджень адміністрації закладу, де проходить практика;

- виконати всі види робіт, передбачені програмою практики;

- вчасно оформляти документацію та подавати її на вимогу керівника / методистів практики;

- готувати до проведення уроку, заходу, іншого виду діяльності розгорнутий план-конспект / сценарій, завізований учителем АМ або методистом, без якого студенти не допускаються до проведення уроків тощо;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- подати звітну документацію в перші 3 дні проходження практики і протягом тижня після навчально-методичної практики захистити результати практики; студенти заочної форми навчання подають звітну документацію у 3-денний термін на початку наступної сесії.

На період практики методист з фаху призначає старосту групи парактикантів, до обов'язків якого входить організація групового зворотнього зв'язку між методистами та студентами-практикантами, моніторинг відвідування студентами бази практики, уроків АМ, інших заходів, складання загального розкладу уроків АМ усіх практикантів, інформування практикантів щодо завдань і доручень керівників практики тощо.

Діяльність студентів-практикантів у процесі проходження педагогічної практики складається з таких етапів: початковий, основний, заключний.

На **початковому** етапі педагогічної практики, який триває тиждень, студент-практикант здійснює таку діяльність.

1. Бере участь у настановних зборах в університеті.

2. У зазначений час прибуває на організаційну зустріч із адміністрацією ЗЗСО, отримує інструктаж і запис у щоденнику практики.

3. Знайомиться із учителем-методистом АМ, класом (групою), вивчає навчальний план, журнал, розклад уроків, тематику й форми проведення виховних заходів тощо.

4. За допомогою керівника практики від кафедри, керівника Студентської наукової лабораторії методики навчання іноземних мов і культур обирає тему та інструменти наукового дослідження з методики навчання АМ.

5. На базі планів навчально-виховної роботи учителя АМ складає план навчально-виховної роботи на період практики.

6. Складає та узгоджує з керівниками практики індивідуальний план роботи студента-практиканта, визначає плановану тематику та кількість уроків АМ, виховних заходів, форми наукової та методичної роботи, орієнтовні дати тощо.

7. Відвідує й аналізує уроки вчителів (не менше 8 уроків), позакласні заходи, що проводяться вчителями АМ, студентами-практикантами.

На **основному** етапі практики студент здійснює таку діяльність.

1. За допомогою вчителя та методиста планує та проводить фрагменти уроків АМ не менше 3 разів на тиждень (із використанням аудіо-, відеоматеріалів, інформаційно-комп'ютерних технологій, інтерактивних прийомів навчання). Практиканта допускають до проведення уроків лише за наявності розгорнутого плану-конспекту фрагменту уроку, підписаного вчителем або методистом, який відповідає плану роботи вчителя.

2. Здійснює допомогу вчителю АМ: розробляє й виготовляє допоміжні засоби навчання, бере участь у перевірці зошитів, самостійних робіт, складанні тестів тощо.

3. Відвідує й аналізує уроки: не менше 4 уроків на тиждень, що проводять вчителі АМ у різних класах, та не менше 3 фрагментів уроків, що проводять студенти-практиканти, згідно з розкладом відвідувань і взаємовідвідувань.

4. За допомогою вчителя та методиста готує і проводить позакласний захід АМ (2 аудиторні години), дозволяється робити це у парі з іншим практикантом. Рекомендована форма позакласного заходу – заняття-тренінг “English film club”, розроблене у межах роботи Методичної майстерні «Кіноклуб вчителя англійської мови» Студентської наукової лабораторії методики навчання іноземних мов і культур кафедри англійської філології та лінгводидактики (керівник к.пед.н., доц. Г.І.Подосиннікова).

5. Відвідує й аналізує позакласні заходи рідною та АМ, які проводять вчителі, класні керівники та практиканти (не менше двох заходів).

6. Бере участь в методичних і науково-методичних семінарах і конференціях, виступає на них із доповідями.

7. Проводить емпіричні дослідження за темою курсової роботи.

8. Веде науково-методичну роботу за напрями діяльності Студентської наукової лабораторії методики навчання іноземних мов і культур.

9. Розробляє та реалізує завдання профорієнтаційної спрямованості для учнів класу.

10. У процесі *підготовки звітної документації* практикант оформлює та готує до подання методистам звітні матеріали з педагогічної практики. Цей процес відбувається на основному етапі практики, у робочому режимі.

Заключний етап педагогічної виробничої практики включає в себе 1) подання звітної документації та 2) підбиття результатів практики.

Подання звітної документації відбувається протягом 1-4 днів після дати закінчення практики.

1. До завершення практики практикант здійснює звітування перед адміністрацією школи та отримує звітні документи з бази практики з печатками та підписами: характеристика практиканта, щоденник практики, атестаційний лист із оцінками учителів школи.

2. Практикант подає методистові з фаху (перша іноземна мова) грамотно й охайно оформлену звітну документацію в картонній папці з наклеєним титульним листом для перевірки та оцінювання; звітна документація також дублюється та подається на електронному носії (диск).

3. Повна звітна документація із практики подається на перевірку керівнику практики від кафедри не пізніше 5 днів після практики.

4. Студенти заочної форми навчання подають звітну документацію методисту з фаху у перші 3 дні наступної після практики сесії.

На етапі **підбиття підсумків практики** студент бере участь в підсумкових заходах з педагогічної практики (круглому столі, науково-практичній конференції тощо) та отримує оцінку з педагогічної практики.

Без належним чином оформлених і вчасно поданих документів бази практики (школи) про термін та якість практичної діяльності практиканта (характеристика із позитивним відгуком, атестаційний лист, щоденник практики) звітна документація не розглядається, практика вважається такою, що не відбулася.

Студент, який не виконав програму практики без поважних причин і отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин (хвороба, перебування на стажуванні за кордоном) і не отримав оцінку, за дозволом кафедри та відділу практики університету практика переноситься на період проходження практики студентами факультету заочного навчання без відриву від занять в університеті.

Методичне керівництво та контроль навчально-виховної діяльності студентів-практикантів здійснюють керівник практики від випускової кафедри, методисти з фаху.

Діяльність керівників педагогічної практики включає такі **етапи**: 1) етап попередньої роботи, 2) початковий етап, 3) основний етап, 4) підсумковий етап, або етап організаційної роботи після педагогічної практики.

На етапі **попередньої роботи** керівник практики від кафедри:

- організує обмін досвідом проведення педагогічної практики між методистами;
- визначає бази практики, домовляється з адміністрацією баз (сумісно з відділом практики університету);
- забезпечує розподіл методистів і студентів за базами практики.

Методисти з фаху разом із керівництвом школи здійснюють у школі попередній вибір класів, груп, учителів АМ та класних керівників, вирішують інші організаційні питання.

На **початковому** етапі до змісту роботи керівників педагогічної навчально-методичної практики входе наступне.

Керівник практикою від випускової кафедри:

- організує інструктивні збори керівників від кафедр педагогіки, психології та зарубіжної літератури, методистів з фаху та студентів факультету в перший день педагогічної практики;
- аналізує стан початкового етапу педагогічної практики й уживання заходів щодо його покращення.

Методисти з фаху забезпечують:

- проведення у перший день педагогічної практики організаційного заняття з групою студентів в університеті або школі;
- організація бесіди з директором, завучем, завідувачем методичним об'єднанням школи й учителями зі студентами-практикантами;
- ознайомлення практикантів із групами й класами, організація пасивної практики;
- затвердження індивідуальних планів роботи студентів-практикантів;
- допомога практикантам у складанні загального розкладу уроків, позакласних заходів, взаємовідвідувань, методичних семінарів; подання складеного розкладу керівнику практики від кафедри;
- організація відвідування та наступного аналізу студентами уроків учителів, студентів або методиста;
- організація відвідування та наступного аналізу студентами позакласного заходу, здійснюваного АМ.

На **основному** етапі керівник практики від кафедри під час педпрактики:

- проводить бесіди з вчителями, знайомиться з документацією, яку ведуть студенти;
- вибірково відвідує та аналізує уроки та позакласні заходи студентів;

- проводить бесіди з методистами про стан практики, вживає заходів щодо його удосконалення;
- здійснює загальне керівництво науково-дослідною та науково-методичною діяльністю студентів на практиці, організує проведення групових науково-методичних заходів і заходів неформальної освіти, консультує та контролює участь студентів у цих заходах.

Методисти з фаху виконують такі види діяльності:

- допомагають студентам аналізувати фрагменти уроків і уроки АМ;
- дають студентам консультації з планування фрагментів уроків, підготовки наочних посібників і технічних засобів, планування та проведення позакласних заходів АМ;
- відвідують уроки, у проведенні яких беруть участь практиканти, та аналізують їх;
- відвідують і оцінюють позакласний захід АМ;
- допомагають студентам розробити та реалізувати профорієнтаційні завдання АМ;
- організують групові методичні консультації, семінари та інші заходи; консультують студентів з питань науково-дослідної та науково-методичної роботи.

На підсумковому етапі методисти з фаху:

- контролюють відповідність поданих основних звітних документів (характеристики, щоденники практики й атестаційні листи студентів) чинним вимогам;
- перевіряють документацію, яку подали студенти, виставляють в атестаційний лист оцінку з фаху;
- подають керівникові практикою від кафедри характеристики, щоденники практики й атестаційні листи студентів, звіт про результати педагогічної практики в групі, а також папки зі звітною документацією студентів для спектної та загальної перевірки керівником практики від кафедри.

Керівник практики від кафедри виконує таку діяльність:

- аналізує звіти групових методистів і документацію студентів;
- виставляє оцінку за науково-методичну діяльність студента під час практики (участь у науково-методичних заходах, виконання завдань керівника практики від кафедри тощо);
- виставляє підсумкову оцінку за педагогічну практику в атестаційний лист, залікові книжки та відомість;

- контролює відповідність поданих основних звітних документів (характеристики, щоденники практики й атестаційні листи студентів) чинним вимогам і подає їх до деканату та відділу практики університету;
- складає звіт про результати педагогічної практики і подає його до відділу практики університету;
- у співпраці з керівником педагогічної практики університету організує проведення підсумкових заходів із педагогічної практики, підсумкової конференції тощо.

Звітна документація студентів передається керівником практики для зберігання на кафедрі протягом одного року після закінчення студентом університету.

Характеристики студентів з місця проходження практики зберігаються в особових справах студентів.

Особливості організації практичної підготовки студентів заочної форми навчання

Тривалість навчальної практики студентів заочної форми навчання визначається згідно коефіцієнту 0,5 від тривалості практики на денній формі навчання.

Студенти заочної форми навчання проходять навчальну практику як правило в сесійний період.

Проведення навчальної практики для студентів заочної форми навчання здійснюється на базі лабораторій, центрів, інших структурних підрозділів університету та на базі навчальних закладів, підприємств, установ, які мають належні умови для проведення практики.

Керівником практики студентів заочної форми навчання призначається завідувач навчальної і виробничої практик університету. Методисти з фаху призначаються випусковою кафедрою.

Студентам заочної форми навчання, які працюють за фахом із навантаженням не менше 0,5 ставки не менше одного року, виробнича практика зараховується за наявності завіреної ксерокопії трудової книжки, відповідної довідки (у випадку сумісництва) та характеристики з місця роботи з якісною оцінкою їх професійної діяльності.

ФОРМАМИ КОНТРОЛЮ навчально-виховної діяльності студентів-практикантів є такі:

- індивідуальне відвідування методистом уроків та позакласних заходів, які проводить студент-практикант;

- групове відвідування методистом та студентами-практикантами уроків та позакласних заходів, які проводить студент-практикант;
- поточна перевірка документації, аналізів, планів-конспектів фрагментів уроків і наочних посібників, підготовлених студентом-практикантом;
- перевірка виконання індивідуальних і групових методичних завдань;
- перевірка методистом звітної документації студента-практиканта.

Науково-дослідні та науково-методичні завдання спрямовані на розвиток у студентів під час практики вмінь та навичок самостійного розв'язання проблемно-пошукових творчих завдань, які відносяться до професійно-методичної компетентності практикантів.

Практиканти отримують завдання у межах індивідуальної або групової проектної роботи за напрямками діяльності Студентської наукової лабораторії сучасних технологій навчання іноземних мов і культур від керівника лабораторії (керівника практики від кафедри).

Науково-дослідні та науково-методичні завдання повинні мати науково-практичний характер, бути пов'язані з розробкою та апробацією сучасних методів, технологій, засобів навчання іноземних мов і культур у ЗЗСО та у процесі підготовки майбутніх учителів АМ, бути пов'язаними з інтересами методичного об'єднання вчителів АМ бази практики та кафедри.

Навчально-методичні завдання мають бути 1) вузько спрямовані на розвиток певних вмінь / навичок на конкретному етапі навчання у школі певного типу, 2) практичними та комунікативно спрямованими за характером.

Завдання науково-дослідної роботи мають бути пов'язані з темою курсової роботи практиканта.

Завдання можуть мати таку форму: взяти участь в організації круглого столу щодо результатів практики, підготувати доповідь-презентацію на науково-методичному семінарі, розробити майстер-клас з використання навчальної технології (засобу), дослідити ефективність використання певних ІКТ і засобів при навчанні певного матеріалу, дослідити проблему інтересу до навчання АМ та шляхів його підвищення, розробити технологію використання певного засобу у формуванні конкретної компетентності, розробити навчально-методичний посібник, скласти посібник (методичні рекомендації) тощо.

Виконання одного або кількох індивідуальних завдань активізує професійну діяльність студентів, поглиблює знання, навички, вміння з фахової дисципліни «Методика навчання іноземних мов і культур», розширює їхній світогляд, підвищує ініціативу та самостійність, робить проходження

практики більш конкретним і цілеспрямованим. Групові проектні завдання забезпечують розвиток у практикантів умінь співпраці, а в деяких випадках також умінь публічної презентації результатів проведеного дослідження.

Основні показники діяльності студентів, що враховуються при оцінці результатів практики:

- повнота та якість виконання індивідуального плану практики;
- ставлення до професійної діяльності;
- повнота та правильність оформлення звітної документації;
- характеристика та оцінка діяльності методистами практики, призначеними університетом та фахівцями бази практики;
- сукупність нових знань, умінь та навичок, отриманих студентом у результаті практики та відображених у звітній документації;
- своєчасність подання звітної документації.

Критерії оцінювання результатів проходження навчально-методичної практики

Керівник педагогічної практики керується такими критеріями оцінки навчально-методичної діяльності (розроблення та проведення фрагментів уроків і уроків) студентів 3 курсу на навчально-методичній практиці

Оцінка "ВІДМІННО" ставиться, якщо студент переважно самостійно і грамотно в методичному та мовному аспектах спланував урок, намітив реальні цілі, конкретні етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них з урахуванням місця цього уроку в тематичній серії і в результаті запланованих ним навчальних дій досягнута мета уроку. При цьому:

- 1) повністю реалізовано виховний, освітній та розвиваючий потенціал уроку;
- 2) методичні прийоми раціональні і відповідають меті з урахуванням особливостей мови;
- 3) правильно встановлено послідовність вправ та співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;
- 4) студент дає чіткі і методично грамотні установки на виконання учнями мовленнєвих дій;
- 5) встановлює і підтримує засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти, правильно розподіляє час на мовлення учнів і вчителя;
- 6) студент веде урок іноземною мовою, адаптуючи свій іншомовний досвід до рівня вимог шкільної програми та можливостей учнів, раціонально користується рідною мовою;

7) студент застосовує різноманітні прийоми активізації учнів на уроці і здійснює індивідуальний підхід до них;

8) раціонально поєднує фронтальні, групові та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них;

9) студент методично грамотно організує і проводить дидактичні ігри;

10) вміє викликати інтерес до дій, до виконуються на уроці;

11) грамотно використовує наявні, а також самостійно виготовлені наочні посібники, роздавальний дидактичний матеріал;

12) епізодично користується конспектом і при необхідності може скоригувати свою заплановану діяльність.

Оцінка "ДОБРЕ" ставиться, якщо студент переважно самостійно і грамотно в методичному та мовному аспектах спланував урок, намітив реальні цілі, конкретні етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них з урахуванням місця цього уроку в тематичній серії і в результаті реалізації запланованих ним дій мета уроку досягнута в цілому, але план виконано неповністю. При цьому:

1) не до кінця реалізовано виховний, освітній та розвиваючий потенціал уроку;

2) методичні прийоми раціональні і відповідають меті з урахуванням особливостей мови;

3) в основному правильно встановлено послідовність вправ і співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;

4) студент дає чіткі і методично грамотні установки на виконання учнями мовленнєвих дій;

5) встановлює та підтримує засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти, проте не завжди правильно розподіляє час на мовлення учнів і вчителя;

6) студент веде урок іноземною мовою, іноді робить несуттєві мовні помилки, які сам виправляє;

7) студент використовує різноманітні прийоми активізації всіх учнів на уроці, але не завжди здійснює індивідуальний підхід до них;

8) раціонально поєднує фронтальні, групові та індивідуальні форми роботи;

9) студент в основному методично грамотно організовує і проводить дидактичні ігри;

10) студент вміє викликати інтерес до більшості видів роботи, що проводяться на уроці;

11) використовує наявні і самостійно виготовлені наочні посібники, роздавальний дидактичний матеріал, але методика їх використання не завжди раціональна;

12) користується епізодично конспектом під час проведення уроку і в деяких випадках може скоригувати свою заплановану діяльність.

Оцінка "ЗАДОВІЛЬНО" ставиться, якщо студент, спираючись на рекомендації методиста/вчителя в основному правильно в методичному та мовному аспектах спланував урок, намітив цілі, конкретні етапи та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них, але без урахування місця цього уроку в тематичній серії, і в результаті виконання запланованих навчальних дій мета уроку досягнута неповністю. При цьому:

1) не до кінця реалізовано виховний, освітній та розвиваючий потенціал уроку;

2) методичні прийоми не завжди раціональні, не відповідають меті з урахуванням особливостей мови;

3) мають місце порушення послідовності вправ і співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;

4) студент недостатньо чітко дає установки на виконання учнями мовленнєвих дій;

5) встановлює одноманітні мовленнєві контакти і значно порушує розподіл часу на мовлення вчителя та учнів;

6) студент часто користується рідною мовою під час уроку, допускає помилки в іншомовному мовленні;

7) недостатньо володіє способами активізації учнів на уроці і не здійснює індивідуальний підхід до них;

8) нераціонально використовує фронтальні, групові та індивідуальні форми роботи;

9) студент не завжди методично грамотно проводить дидактичні ігри;

10) вміє викликати інтерес до деяких видів роботи на уроці;

11) студент мало використовує наочні посібники та інші допоміжні засоби навчання і не виготовляє їх сам;

12) студент постійно користується конспектом і не може скоригувати свою діяльність у ході уроку.

Критерії оцінки навчально-методичних матеріалів (посібників, дидактичних матеріалів тощо), які розробив студент-практикант.

1. Психолого-педагогічна та методична грамотність поданих конспектів, посібників, дослідницьких розробок.

2. Відповідність поданих матеріалів сучасному рівню розвитку методичної науки.
3. Відповідність мовного матеріалу нормі та вимогам програми для даного класу.
4. Творчий характер розроблених наочних посібників, дидактичних матеріалів.

ДОДАТОК А

Завдання до навчально-методичної практики від кафедри та звітна документація

Завдання від випускової кафедри

№	Завдання	Бали
	Навчально-методична робота:	
0	Бути присутнім на всіх уроках англійської мови за розкладом у підгрупі, в якій працює практикант, протягом усього періоду практики, виконувати завдання вчителя англійської мови	
1	Розробити методичний аспектний аналіз 8 фрагментів уроків учителів та / або інших практикантів з «фотографіями» змісту уроку англійською мовою та методичними висновками, коментарями.	24
2	Підготувати мінімум 8 розгорнутих планів-конспектів фрагментів уроків англійської мови (із використанням аудіо-, відеоматеріалів, інформаційно-комп'ютерних технологій, інтерактивних прийомів навчання).	32
3	Провести позакласний навчально-виховний захід англійською мовою (інтерактивне відеозаняття-кіноклуб, 2 уроки) із запрошенням методиста.	8
4	Провести презентацію факультету учням школи з метою професійної орієнтації, додати фотозвіт.	5
5	Виступити на груповому методичному семінарі з практико-орієнтованою доповіддю, яка пов'язана із використанням сучасних засобів і технологій навчання англійської мови (мультимедійна презентація і доповідь).	5
	Науково-методична робота (<u>за завданням керівника практики від кафедри</u>)	
6	Взяти участь у груповій або індивідуальній проектній методичній роботі (підготувати виступ на методичній конференції, методичний тренінг або теоретико-практичний семінар);	5
7	Підготувати до друку тези доповіді на університетській конференції з методичної проблеми.	5

8	Провести дослідницьку роботу (опитування, тестування, розвідувальна експериментальна перевірка розробленого комплексу вправ, пробне навчання тощо).	4
	Організаційна робота:	
9	Організувати участь учнів класу та школи в конкурсі кафедри «Contest In Film-Based Short Essay Writing»	5
10	Виконувати завдання класного керівника	5
11	Підготувати та оформити звітні матеріали: 1) коротку звітну доповідь і матеріали для групової звітної мультимедійної презентації, 2) папку зі звітною документацією, додати список поданих звітних документів та підписаний диск.	2
	Усього:	100

Звітна документація з першої іноземної мови (англійської)

1. Характеристика з міста проходження практики (надрукована з двох сторін одного листа папіру, з кутовим штампом та печаткою школи, за підписами директора / завуча, учителя-методиста).

2. Атестаційний лист з оцінками та підписами: керівника практики від кафедри, методиста з фаху (англійська мова), учителя-методиста (англійська мова). Підсумкову оцінку виставляє керівник практики від кафедри.

3. Щоденник практики (із печатками, заповнений директором / завучем, учителями та керівниками практики).

4. Індивідуальний план практики з позначками про виконання та підписами відповідальних осіб (методист з фаху, учителі).

5. Звіт з практики за підписом практиканта.

6. Копія календарно-тематичного плану вчителя.

7. Графік відвіданих і проведених уроків (дата, тема, мета, назва діяльності практиканта, оцінка), затверджені підписом вчителя.

8. 10 аспектних аналізів уроків учителя / практикантів з «фотографіями» змісту уроку англійською мовою та методичними висновками, коментарями.

9. Розгорнуті плани-конспекти фрагментів уроку (з методичним матеріалом до уроків): 1) формування граматичних навичок, 2) формування лексичних навичок, 3) формування фонетичних (артикуляційних) навичок, 4) формування фонетичних (ритміко-інтонаційних) навичок, 5) формування навичок техніки читання та навичок техніки письма, 6) формування умінь аудіювання, 7) формування умінь читання, 8) формування умінь

монологічного мовлення, 9) формування вмінь діалогічного мовлення, 10) формування умінь писемного мовлення.

10. План-конспект і матеріали до проведеного англomовного позакласного заходу.

11. Дані про проведену профорієнтаційну роботу та залучення учнів до участі у заходах (конкурсі) випускової кафедри.

12. Звітні матеріали з виконання завдань педагогічної практики у картонній папці з наклеєним титульним листом (за зразком) із додаванням навчальних матеріалів, тощо.

13. Диск з електронними варіантами матеріалів і фотозвітом (презентації, плани-конспекти тощо).

Керівництво та оцінювання здійснюють: керівник практики від кафедри, методист з фаху, вчитель-методист, класний керівник.

Отримана сума балів трансформується в оцінку за національною шкалою.

ДОДАТОК Б

Планування уроків іноземної мови

Успішність планування уроків зумовлена такими факторами:

- 1) знанням цілей навчання та програмних вимог до мовленнєвих навичок і вмінь учнів у кожному класі;
 - 2) знанням змісту навчально-методичного комплексу;
 - 3) знанням умов навчання: вікових особливостей учнів, специфіки конкретного класу;
 - 4) знанням основних методичних вимог до сучасного уроку іноземної мови;
 - 5) врахуванням дидактичних і методичних принципів навчання.
- Відповідно до програми навчання іноземної мови передбачає комплексне досягнення практичної, виховної, загальноосвітньої та розвиваючої цілей.

Практична мета передбачає навчання учнів говоріння, аудіювання (усне мовлення), письма, читання (писемне мовлення) іноземною мовою в межах тематики та мовного матеріалу, визначених програмою.

Загальноосвітня мета сприяє розширенню загального та філологічного кругозору учнів.

Розвиваюча мета спрямована на розвиток інтелектуальної, пізнавальної діяльності учнів, їх мовних здібностей.

Виховна мета забезпечує моральне, естетичне, трудове виховання учнів засобами іноземної мови.

Виходячи із загальних кінцевих цілей навчання, вчитель визначає конкретні цілі уроку: практичну, загальноосвітню, розвиваючу, виховну.

Формулюючи практичну мету, вчитель визначає, чого конкретно він буде навчати учнів на цьому уроці. Доцільно починати формулювання практичної мети словами "вчити..." або "навчити...". Наприклад:

- вчити учнів вживати ГС ... на рівні однієї фрази;
- вчити учнів вживати нові ЛО ... на рівні понадфразової єдності;
- вчити учнів розуміти незнайомі слова на основі контексту;
- вчити учнів розповідати про ... в обсязі 7-8 фраз на основі мовленнєвої ситуації з опорою на логіко-синтаксичну схему;
- вчити учнів обмінюватися репліками на рівні діалогічної єдності "твердження-твердження" на основі мовленнєвої ситуації;
- вчити учнів одержувати основну інформацію з прочитаного/прослуханого тексту.

Якщо подається новий мовний матеріал, то формулювання практичної мети може бути таким:

- ознайомити учнів із функцією, формою, особливостями вживання ГС ... та вчити правильно використовувати її на рівні фрази;
- ознайомити зі значенням, формою, особливостями вживання ЛО ... та вчити правильно їх використовувати в знайомих ГС на рівні фрази;
- ознайомити з правилом читання літери ... і вчити правильно читати слова згідно з правилом.

Плануючи досягнення розвиваючої, виховної, загальноосвітньої цілей, вчитель повинен чітко визначити відповідний потенціал навчального матеріалу уроку і своїх дій на ньому. Наприклад:

- розвивати кмітливість учнів (учитель на уроці використовуватиме безперекладні способи семантизації або ребуси, кросворди тощо);
- розвивати інтелектуальну гнучкість учнів (учитель проводитиме вправу на трансформацію діалога-зразка на основі змінних ситуацій);
- виховувати гарний смак (навчаючи учнів правильно вживати прикметники, вчитель планує проведення вправи на основі ситуації добору одягу, який створює гармонійні за кольором ансамблі, тощо).

Формулювання загальноосвітньої мети можна починати словами: "розширювати уявлення" або "формувати уявлення...". Наприклад:

- розширювати уявлення учнів про традиції... (учні на уроці будуть читати текст, де є відповідна додаткова інформація, обговорення якої планується вчителем);
- формувати уявлення учнів про національний костюм (вчитель планує подачу або тренування ЛО за темою "Одяг" на основі предметів національного костюма, про який учні ще не мають уявлення).

Починається планування складанням тематичного плану. Він дозволяє вчителю бачити в цілому цикл уроків за темою, роль і місце кожного уроку в ньому і завдяки цьому добирати найбільш ефективні методи, прийоми та засоби для вирішення проміжних завдань на шляху досягнення кінцевих цілей в оволодінні учнями конкретними комунікативними навичками та вміннями в рамках відповідної теми.

Для складання тематичного плану необхідно:

- а) визначити характер та обсяг мовного і мовленнєвого матеріалу кожного уроку, передбачених авторами підручника;
- б) вивчити відповідні методичні рекомендації "Книжки для вчителя" (за умови її наявності) та сформулювати цілі кожного уроку з урахуванням етапів роботи над навчальним матеріалом і вимог програми;
- в) визначити необхідні для досягнення мети методи та прийоми навчання;

- г) спланувати домашнє завдання;
- д) забезпечити необхідне оснащення уроку як технічними, так і традиційними засобами навчання;
- е) врахувати специфіку роботи в даному класі (рівень підготовки учнів, їх пізнавальну активність, уміння виконувати певні види вправ, інтерес до предмета, відношення до вчителя тощо).

Тематичний план є основою для поурочного планування, в якому розкривається конкретний зміст кожного уроку. З урахуванням специфіки іноземної мови як навчального предмета у процесі планування і складання плану-конспекту кожного конкретного уроку тематичного циклу необхідно пам'ятати, що:

- на уроці іноземної мови формуються мовленнєві навички і вміння;
- змістом уроку є певний комплекс вправ, що виконуються в чіткій послідовності;
- завдання кожного уроку визначаються в залежності від його місця в тематичному циклі;
- організація мовного матеріалу повинна бути комплексною;
- для формування конкретних аспектних мовленнєвих навичок та для розвитку умінь в різних видах мовленнєвої діяльності повинен виконуватись відповідний комплекс вправ;
- мовленнєва практика (вправи) повинна імітувати процес мовленнєвого спілкування, тобто мати комунікативну спрямованість, вмотивованість та ситуативну зумовленість;
- ефективність уроку визначається ступенем мовленнєвої активності учнів;
- урок повинен передбачати систематичний і планомірний контроль рівня сформованості мовленнєвих навичок, умінь учнів та сприяти здійсненню диференційованого підходу до їх навчання;
- зміст уроку повинен готувати учнів до виконання домашнього завдання;
- урок повинен проводитись іноземною мовою в доступних для розуміння учнями формах;
- діяльність учителя повинна викликати інтерес і пізнавальну активність учнів;
- у процесі планування необхідно враховувати вікові особливості учнів.

Ефективність планування певною мірою зумовлюється врахуванням даних попередньо проведеного методичного аналізу мовного матеріалу уроку. Цей аналіз базується на зіставленні (значень, форми, особливостей вживання) нових для учнів мовних явищ іноземної мови (фонетичних, лексичних, граматичних, графічних) з відповідниками рідної мови або схожими явищами іноземної мови, що вже засвоєні. Результати такого зіставлення дають можливість учителю заздалегідь прогнозувати типові помилки та труднощі учнів у засвоєнні конкретних мовних явищ і на цій основі добирати найбільш ефективні прийоми попередження та подолання помилок. Методичний аналіз мовного матеріалу уроку слід проводити за поданою схемою.

ДОДАТОК В

Спостереження та аналіз уроку іноземної мови

Мета і зміст, організація аналізу уроку

Аналіз уроку – важлива ланка професійної підготовки студентів у період педагогічної практики. Він має на меті: поглиблювати знання з методики; розвивати дослідницькі, конструктивно-планувальні, комунікативно-навчаючі та організаційні професійні вміння майбутнього вчителя; сприяти формуванню індивідуального стилю педагогічної діяльності.

Конкретні завдання проведення аналізу уроку:

- 1) оволодіти вміннями щодо фіксованого спостереження за діяльністю вчителя або студента-практиканта та правильного її інтерпретування;
- 2) навчитися визначати шляхи усунення помічених недоліків з урахуванням причин їх виникнення та конкретних умов навчання;
- 3) оволодіти вмінням самоаналізу, що дозволяє порівнювати свої дії з прийнятими в методиці еталонами, шукати та знаходити ефективні прийоми навчання, розвитку та виховання учнів, умінням оперативно перебудувати накреслені дії залежно від конкретних змін у навчальній ситуації.

За період педпрактики вміння студентів аналізувати уроки розвивається поступово.

У процесі навчально-методичної практики (3 курс) спочатку (орієнтовно – перший тиждень) студенти навчаються проводити з опорою на схему загальний цілісний аналіз уроку, оцінюючи реалізацію вчителем основних вимог до уроку іноземної мови — його цілеспрямованість, змістовність, мовленнєву активність учнів, відповідність мовленнєвої поведінки вчителя цілям, змісту та умовам навчання, результативність уроку. Після цього (орієнтовно – другий тиждень) на базі загального аналізу студенти оволодівають аналізом окремих елементів уроку за індивідуальними завданнями методиста. На завершальному етапі (орієнтовно – останні два тижні) одержані вміння інтегруються у поглиблений аналіз уроку з опорою на схему. У подальшому на виробничій педагогічній практиці (4 курс) студенти вдосконалюють вміння проводити поглиблений аналіз уроку. На практиці з основної спеціальності він повинен проводитись з урахуванням умов практики, тобто проведення уроків на різних ступенях навчання або в різних групах однієї паралелі. Тому в аналізі кожного етапу і ланки уроку необхідно вчити студентів оцінювати уміння вчителя або студента-практиканта враховувати специфіку ступеню навчання, вікових особливостей учнів та відмінностей у їх мовній підготовці.

Схема загального аналізу уроку

I. Цілеспрямованість уроку:

- 1) визначити тему уроку, місце уроку в ситуативно-тематичному циклі, тип уроку;
- 2) назвати цілі уроку: практичні, загальноосвітні, розвиваючі, виховні;
- 3) встановити відповідність поставлених цілей місцю уроку в ситуативно-тематичному циклі та типу уроку.

II. Структура і зміст уроку:

- 1) назвати етапи уроку в їх послідовності;
- 2) встановити відповідність прийомів навчання основним цілям уроку;
- 3) оцінити раціональність співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;
- 4) назвати допоміжні засоби навчання, що використовувались, оцінити їх доцільність та ефективність;
- 5) визначити розвиваючу, освітню, виховну, цінність мовленнєвого матеріалу уроку і вправ, їх відповідність віковим інтересам учнів.

III. Активність учнів на уроці:

- 1) визначити основні форми взаємодії вчителя та учнів на уроці, їх місце (на якому етапі, для вирішення яких завдань) та ефективність;
- 2) окреслити прийоми стимулювання мовленнєвої та розумової активності учнів.

IV. Мовленнєва поведінка вчителя:

- 1) визначити відповідність мовлення вчителя мовній нормі, його адаптованість до рівня мовної підготовки учнів і вимог шкільної програми;
- 2) оцінити чіткість і доступність формулювання вчителем завдань та зверненість його мовлення до учнів;
- 3) обґрунтувати доцільність використання вчителем рідної мови на уроці;
- 4) встановити співвідношення мовлення вчителя та учнів на уроці.

Схема поглибленого аналізу уроку

I. Цілеспрямованість уроку:

- 1) визначити практичну, освітню, розвиваючу, виховну цілі уроку;
- 2) встановити відповідність цілей уроку його місцю в ситуативно-тематичному циклі, типу уроку та ступеню навчання.

II. Структура та зміст уроку:

- 1) назвати етапи уроку;

2) співвіднести їх послідовність і розподіл часу з поставленими цілями та віковими особливостями учнів і конкретними умовами навчання;

3) дати детальну характеристику зафіксованим етапам уроку.

А. Початок уроку:

— визначити форму проведення, оцінити мотиваційний потенціал та відповідність віковим особливостям і рівню мовної підготовки учнів;

— сформулювати навчальні завдання початку уроку та визначити їх зв'язок з цільовою установкою уроку;

— обґрунтувати відповідність використаних прийомів поставленим цілям;

— оцінити ефективність використаних засобів навчання;

— охарактеризувати мовленнєву поведінку вчителя.

Б. Основна частина уроку (з урахуванням наявності конкретних ланок уроку):

а) подача нового мовного матеріалу:

— визначити адекватність прийомів навчання етапам формування мовленнєвих навичок, труднощам засвоєння даного матеріалу і рівню підготовки учнів;

— оцінити вмотивованість та мовленнєву спрямованість подачі мовного матеріалу, забезпечення мовленнєвої та розумової активності учнів;

— назвати застосовані прийоми поточного контролю й оцінити їх адекватність поставленим цілям;

— визначити виховний, освітній, розвиваючий потенціал використаних прийомів та їх відповідність віковим особливостям учнів;

— оцінити мовленнєву поведінку вчителя;

б) активізація дій учнів з метою використання мовного матеріалу:

— встановити відповідність мовленнєвих одиниць та послідовність вправ етапам формування мовленнєвих навичок;

— визначити співвідношення мовних та умовно-мовленнєвих вправ, оцінити його раціональність з урахуванням труднощів засвоєння мовного матеріалу;

— обґрунтувати вмотивованість і мовленнєву спрямованість тренування;

— визначити прийоми активізації роботи всіх учнів та оцінити їх ефективність з урахуванням вікових особливостей учнів;

— встановити зв'язок тренувальних вправ уроку з виконаним домашнім завданням, оцінити ефективність форми його перевірки;

— назвати використані допоміжні засоби навчання, оцінити їх ефективність та відповідність віковим особливостям учнів і рівню їх підготовки;

- визначити прийоми поточного контролю та оцінити їх адекватність поставленим завданням;

- визначити виховний, розвиваючий, освітній потенціал використаних прийомів навчання;

- оцінити мовленнєву поведінку вчителя;

- v) практика учнів у спілкуванні:

- оцінити вмотивованість та ситуативну забезпеченість іншомовного спілкування учнів;

- визначити відповідність методичних прийомів етапам розвитку мовленнєвих умінь;

- назвати прийоми активізації роботи всіх учнів;

- визначити адекватність прийомів контролю його об'єктам;

- встановити зв'язок урочної роботи з виконаним домашнім завданням та оцінити ефективність форм його перевірки;

- визначити виховний, розвиваючий, освітній потенціал використаних прийомів навчання;

- оцінити мовленнєву поведінку вчителя.

В. Завершення уроку:

- оцінити своєчасність і чіткість пояснення домашнього завдання, підготовленість до нього завдяки проведеному уроку;

- визначити усвідомлення учнями досягнутого рівня практичного володіння мовою;

- оцінити об'єктивність виставлених оцінок, їх мотиваційний і виховний потенціал.

III. Результативність уроку:

- 1) визначити ступінь успішності виконання плану уроку;

- 2) встановити відповідність досягнутого на уроці рівня сформованості мовленнєвих навичок та вмінь поставленим цілям.

IV. Рекомендації щодо вдосконалення уроку.

Залежно від результатів уроку сформулюйте конкретні поради щодо:

- поліпшення вибору методичних прийомів навчання;

- забезпечення вмотивованості та мовленнєвої спрямованості вправ;

- вдосконалення організаційних форм уроку;

- раціональності використання допоміжних засобів навчання;

- поліпшення мовленнєвої поведінки вчителя.

V. Результативність уроку:

- 1) назвати, чого навчилися учні на уроці;

- 2) визначити відповідність рівня сформованої мовленнєвих навичок та вмінь поставленим цілям;

3) оцінити об'єктивність та мотиваційний потенціал виставлених учителем оцінок.

Організація загального та поглибленого аналізу уроку

1. Методист планує відвідування уроку студентами-практикантами, з тим щоб вони були підготовлені до цілеспрямованого спостереження за діяльністю учнів і вчителя.

2. Студент користується схемою аналізу уроку як опорою на уроці.

3. Під час уроку студенти письмово розробляють "фотографію" всього уроку, фіксуючи об'єкти аналізу відповідно до схеми.

4. Після уроку заслуховується самоаналіз студента, який проводив урок (цілі, обґрунтування етапів і прийомів досягнення визначених цілей; що вдалося, що ні, що зробив би інакше).

5. Студенти, які відвідали урок, проводять його аналіз за схемою (рецензент дає повний аналіз уроку).

6. Методист разом зі студентами підбиває підсумки, виділяє найбільш вдалі етапи та прийоми навчання і формулює рекомендації для всіх студентів щодо запобігання професійних помилок і шляхів удосконалення навчальної діяльності.

Зразок оформлення «фотографії-стенграми» уроку

Етапи уроку	Зміст	Примітки
Приблизна назва етапу, його мета	Діяльність учителя, учнів, форми їх взаємодії (інструкції учителя АМ, подані зразки тощо)	Результати спостереження

Організація поелементного аналізу уроку

1. Методист знайомиться з планом-конспектом уроку студента, який спостерігатимуть та аналізуватимуть інші студенти групи, відмічає для себе позитивні (негативні) сторони, цікаві "знахідки", творчі рішення тощо.

2. За результатами перегляду методист намічає об'єкти аналізу та добирає згідно з ними завдання для студентів.

3. Дає завдання студентам, які відвідують урок.

4. Під час уроку студенти у щоденнику розробляють "фотографію" всього уроку, фіксуючи якомога детальніше об'єкти свого спостереження.

5. Після уроку заслуховується самоаналіз студента, який проводив урок.

6. Студенти, які відвідували урок, роблять короткі зауваження щодо загального аналізу уроку (цілеспрямованість, змістовність, активність учнів і т.п.).

7. Далі студенти проводять детальний аналіз намічених об'єктів відповідно до завдання.

8. Методист разом зі студентами підбиває підсумки і формулює рекомендації для всіх студентів щодо запобігання методичних і мовленнєвих помилок, а також шляхів удосконалення навчальної діяльності.

Завдання для проведення аналізу окремих елементів уроку

Використані скорочення:

ЛО – лексична одиниця

ГС – граматична структура

1. Визначте цілі (практичні, загальноосвітні, виховні, розвиваючі) і тип уроку. Простежте за тим, які прийоми використовувались для досягнення основних цілей уроку, дайте оцінку їх ефективності. Визначте зв'язок цього уроку з попередніми уроками ситуативно-тематичного циклу.

2. Виділіть етапи уроку та зафіксуйте час, який відводився на кожний з них. Визначте ступінь відповідності структури уроку його цілям.

3. Зафіксуйте етапи уроку, визначте завдання та зміст кожного з них. Зверніть увагу на те, як здійснюється перехід від одного етапу до іншого.

4. Зафіксуйте вправи, які використовувались на уроці. Зверніть увагу на чіткість інструкцій учителя та відповідність їм дій учнів, на забезпеченість вправ (за необхідності) зразком, на наявність контролю. Визначте форми взаємодії вчителя та учнів під час проведення вправ, оцініть їх ефективність.

5. Запишіть вправи, які використовувались на кожному етапі уроку, фіксуючи їх послідовність. Визначте тип, вид використаних вправ. Оцініть їх відповідність поставленим цілям та етапам формування мовленнєвих навичок або мовленнєвих умінь. Визначте співвідношення між тренувальними і мовленнєвими вправами. Вкажіть, які вправи ви могли б запропонувати, якщо були порушення у виборі типу, виду вправ, або в їх послідовності, раціональному співвідношенні тренувальних і мовленнєвих вправ.

6. Простежте за використанням на уроці зорової вербальної / невербальної наочності. Зафіксуйте, на якому етапі, які конкретні засоби унаочнення застосовувались, визначте їх мету. Оцініть відповідність використаної наочності поставленим цілям. її доцільність і достатність, якість та естетичність виконання.

7. Простежте за використанням дидактичного роздавального матеріалу на уроці. Зафіксуйте, на якому етапі уроку і з якою метою

використовується роздавальний матеріал. Оцініть відповідність його змісту та форми поставленій меті. Охарактеризуйте форму та якість контролю під час роботи учнів з роздавальним матеріалом. Оцініть якість виготовлення вчителем роздавального матеріалу.

8. Простежте за використанням технічних засобів навчання на уроці. Зафіксуйте, які засоби, на якому етапі, з якою метою застосовувались вчителем. Оцініть методичну доцільність їх використання.

9. Простежте за проведенням ігор на уроці. Зафіксуйте, на якому етапі, який вид гри, з якою метою використовувався. Оцініть відповідність гри поставленій меті та віковим особливостям учнів. Охарактеризуйте організацію гри вчителем (чіткість установок, керування діями учнів під час гри, чіткість підсумків).

10. Простежте за досягненням виховних, загальноосвітніх, розвиваючих цілей уроку. Визначте, які прийоми використовував учитель для виховання учнів, розвитку їх пізнавальних інтересів, пам'яті, уваги,

уяви тощо, для формування навичок самостійної роботи над мовою, для розширення їх загального та філологічного кругозору. Зверніть увагу на те, чи використовувався з цією метою додатковий матеріал. Вкажіть, які конкретні виховні, загальноосвітні, розвиваючі цілі були досягнуті на уроці, який потенціал не було використано.

11. Простежте за мовою вчителя на уроці. Оцініть її правильність, виразність, зверненість, емоційну забарвленість. Зверніть увагу на економність мовлення вчителя, його дидактичність (включення вивченого матеріалу, а також того, який вивчається і буде вивчатись у найближчий час). Стежте за тим, як учитель адаптує своє мовлення (міміку, жести, повтори, спрощення, трансформації, опори тощо). Зафіксуйте, коли він говорить рідною мовою, чи є в цьому необхідність. Встановіть співвідношення між мовленням учителя та учнів на уроці.

12. Простежте за помилками учнів на уроці. Визначте їх характер (вимовні, лексичні, граматичні тощо). Встановіть причину та запропонуйте можливі шляхи їх усунення. Зверніть увагу на те, які способи усунення та виправлення помилок використовує вчитель. Оцініть їх ефективність. Які можливості для запобігання та усунення помилок не були використані вчителем?

13. Простежте за дисципліною в класі та організацією уроку. Визначте ступінь інтенсивності роботи учнів на уроці. Зверніть увагу на те, чи не було загублено час (коли, скільки, з якої причини). Зафіксуйте, які прийоми використовує вчитель для економії часу та більшої ефективності уроку. Відмітьте, як вчитель реагує на порушення дисципліни. Стежте зати

моментом, коли вчитель використовує розрядки, а також за тим, які форми розрядок він використовує.

14. Простежте за тим, як використовує вчитель дошку на уроці. Зафіксуйте, які записи були зроблені на дошці до уроку, які робились під час уроку. Визначте їх мету. Оцініть грамотність записів, їх відповідність каліграфічній нормі, правильність розташування, їх доцільність і достатність.

15. Простежте за опитуванням учнів та оцінюванням рівня сформованості їх мовленнєвих навичок та умінь. Зафіксуйте, скільки учнів було опитано на уроці, скільки учнів одержали оцінку за урок. Відмітьте об'єкти контролю. Визначте види, форми, прийоми контролю. Встановіть їх відповідність об'єктам контролю. Зверніть увагу на те, як оцінювались мовленнєві дії учнів, як вівся облік оцінок. Проаналізуйте виставлені вчителем оцінки за урок. Оцініть їх об'єктивність, виховний та мотиваційний потенціал.

16. Простежте за організацією і проведенням початку уроку. Зверніть увагу на те, чи готовий клас до уроку (дошка, дидактичні посібники, технічні засоби, все необхідне на партах учнів) і чи не було втрачено час через погану організацію. Визначте, в якій формі проводився початок уроку, яка його мета. Оцініть прийоми, які використовував учитель для її досягнення. Охарактеризуйте зв'язок цього етапу уроку з наступними. Вкажіть, як по-іншому можна було розпочати цей урок.

18. Простежте за проведенням мовленнєвої зарядки. Зверніть увагу на вмотивованість мовленнєвих дій учнів. Сформулюйте мету мовленнєвої зарядки. Визначте прийоми, які використовував учитель для досягнення поставленої мети. Оцініть їх ефективність. Зверніть увагу на матеріал, який використовував учитель для мовленнєвої зарядки, оцініть його виховний/загальноосвітній потенціал. Визначте зв'язок мовленнєвої зарядки з наступними етапами уроку.

19. Простежте за проведенням фонетичної зарядки. Визначте її мету, прийоми її досягнення та оцініть їх відповідність. Зверніть увагу на те, чи використовувалась фонограма, оцініть її доцільність. Охарактеризуйте зв'язок фонетичної зарядки з наступними етапами уроку. Оцініть готовність учителя до проведення фонетичної зарядки (дотримання правильності вимови, знання напам'ять віршів, римівок, скоромовок, прислів'їв, які є матеріалом для фонетичної зарядки, їх правильне синтагматичне членування, інтонування).

20. Простежте за проведенням завершального етапу уроку. Зверніть увагу на те, чи вчасно було його проведено. Зафіксуйте, як учитель підбиває підсумки уроку, на що звертає увагу (що робили чи чого навчились, що вміємо), чи забезпечує усвідомлення учнями досягнутого рівня оволодіння мовою. Оцініть своєчасність і чіткість пояснення домашнього завдання, його

підготовленість ходом уроку. Дайте оцінку об'єктивності, виховного та мотиваційного потенціалу виставлених учителем оцінок.

21. Простежте за перевіркою домашнього завдання та поясненням нового. Зафіксуйте, на якому етапі вчитель перевіряв домашнє завдання учнів, який його зв'язок з метою уроку. Визначте, які форми та прийоми контролю використовував учитель, оцініть їх ефективність. Зверніть увагу на прийоми активізації учнів, а також на те, чи було забезпечене усвідомлення і виправлення помилок усіма учнями. Зафіксуйте час, коли вчитель подає домашнє завдання, обґрунтуйте доцільність моменту. Зверніть увагу на своєчасність пояснення домашнього завдання, якщо це відбувається на завершальному етапі уроку. Визначте зміст, обсяг і мету домашнього завдання. Оцініть його підготовленість ходом уроку, а також те, чи буде воно служити базою для роботи на наступному уроці. Зверніть увагу на чіткість, доступність пояснень учителя, на врахування індивідуальних і вікових особливостей учнів. Простежте, чи перевіряв учитель правильність запису домашнього завдання учнями в щоденниках.

22. Простежте за введенням нових лексичних одиниць. Визначте, до якого словника належать нові ЛО. Зверніть увагу на те, як учитель проводить ознайомлення з ЛО, чи врахована приналежність до певного словника. Визначте, які способи семантизації використовує вчитель, оцініть їх відповідність природі ЛО та віковим особливостям учнів. Зверніть увагу на те, чи враховані всі можливі труднощі засвоєння нових ЛО. Зафіксуйте, як учитель контролює розуміння нових ЛО та оцініть ефективність використаних прийомів. Зверніть увагу на те, як учитель забезпечує активність усіх учнів. Запишіть вправи, які використовує вчитель для закріплення нових ЛО. Визначте їх тип, вид та оцініть їх ефективність і достатність. Дайте оцінку вирішенню загальноосвітніх, розвиваючих завдань, відмітьте, чи все було використано вчителем.

22. Простежте за поясненням нового граматичного матеріалу, визначте, до якого мінімуму він належить. Зверніть увагу на те, як учитель проводить ознайомлення з новим граматичним явищем, чи врахована його приналежність до певного граматичного мінімуму. Зафіксуйте, як учитель контролює розуміння функції ГС, оцініть ефективність прийомів контролю. Визначте, в якій формі було подано правило щодо формоутворення, оцініть доцільність такої форми. Встановіть, чи враховані всі труднощі засвоєння даного граматичного явища. Запишіть вправи, які використовує вчитель для закріплення нового граматичного матеріалу. Визначте їх тип, вид та оцініть їх ефективність і достатність. Дайте оцінку вирішенню загальноосвітніх, розвиваючих завдань, відмітьте, чи все було використано вчителем.

23. Простежте за організацією засвоєння ЛО або ГС на уроці. Визначте, до якого мінімуму вони належать. Зверніть увагу на те, чи створив учитель необхідну мотивацію для вживання мовного матеріалу. Запишіть вправи, які використовував учитель для формування відповідних навичок. Визначте їх тип, вид. Оцініть адекватність використаних вправ та їх послідовність завданням даного етапу формування навичок, їх достатність. Визначте ефективність використання мовних і перекладних вправ. Зверніть увагу на те, які труднощі відчували учні у засвоєнні мовного матеріалу. Які шляхи для їх подолання ви змогли б запропонувати? Зафіксуйте форми взаємодії вчителя та учнів під час виконання вправ, оцініть їх ефективність.

24. Простежте за навчанням техніки читання. Запишіть вправи, які використовував учитель, оцініть їх відповідність поставленій меті. Зверніть увагу на форму повідомлення нового правила читання. Оцініть ефективність і доцільність такої форми з урахуванням вікових особливостей учнів. Вкажіть, які труднощі відчували учні в читанні, що ви могли б запропонувати для їх подолання. Зафіксуйте, як учитель контролював правильність (швидкість) читання та які прийоми використовував для активізації всіх учнів. Оцініть їх ефективність.

25. Простежте за процесом навчання письма. Визначте об'єкт навчання (каліграфія, орфографія, запис). Запишіть вправи, які використовує вчитель, оцініть їх адекватність об'єкту навчання і відповідній меті. Зверніть увагу на те, чи були враховані всі труднощі засвоєння матеріалу; що ви могли б запропонувати для їх запобігання? Зафіксуйте, як учитель контролює письмову роботу учнів, оцініть ефективність використаних прийомів.

26. Простежте за навчанням монологічного мовлення на уроці. Визначте етап розвитку вмінь монологічного мовлення та його відповідність місцю урока в ситуативно-тематичному циклі. Зверніть увагу на те, як учитель вмотивовує говоріння учнів, чи правильно

створює навчальні мовленнєві ситуації. Запишіть, які вправи використовує вчитель, та оцініть їх відповідність даному етапу розвитку вмінь монологічного мовлення. Зафіксуйте, які опори використовує вчитель, оцініть їх доцільність та ефективність. Встановіть, чи відповідають самостійні висловлювання учнів програмним вимогам. Зверніть увагу на те, як учитель повертає увагу всього класу до індивідуальних висловлювань учнів. Дайте оцінку вирішенню виховних, загальноосвітніх і розвиваючих завдань, з'ясуйте, чи все було використано вчителем.

27. Простежте за навчанням діалогічного мовлення на уроці. Визначте етап розвитку вмінь діалогічного мовлення та його відповідність місцю урока в ситуативно-тематичному циклі. Зверніть увагу на те, як учитель вмотивовує

говоріння учнів, чи правильно створює навчальні мовленнєві ситуації. Запишіть, які вправи використовує вчитель, та оцініть їх відповідність даному етапу розвитку вмінь діалогічного мовлення. Зафіксуйте, які допоміжні засоби навчання використовує вчитель, оцініть їх доцільність та ефективність. Встановіть, чи відповідає діалогічне мовлення учнів вимогам програми. Зафіксуйте форми взаємодії вчителя та учнів і учнів між собою під час проведення вправ, оцініть їх ефективність. Дайте оцінку вирішенню виховних, загальноосвітніх і розвиваючих завдань.

28. Простежте за навчанням читання. Визначте, якого виду читання навчаються учні. Зверніть увагу на те, чи підготовлені учні до читання, які прийоми використовує для цього вчитель. Відмітьте, як вмотивовано читання учнів. Зафіксуйте, як організовано роботу над текстом, чи відповідає вона виду читання, якого навчаються учні. Визначте способи контролю розуміння тексту, які використовував учитель, оцініть їх відповідність виду читання та ефективність. Дайте оцінку вирішенню виховних, загальноосвітніх, розвиваючих завдань, відмітьте, що не було враховано вчителем.

29. Простежте за навчанням аудіювання. Дайте оцінку тексту для аудіювання (побудований на знайомому мовному матеріалі, містить незнайомі ЛО, інформативна цінність, виховна спрямованість). Відмітьте, як подавався аудіотекст учням (мовлення вчителя, звукозапис). Зверніть увагу на те, чи підготовлені учні до аудіювання, які прийоми використовує для цього вчитель. Оцініть їх відповідність тексту. Зафіксуйте, як організовано прослуховування тексту. Зверніть увагу на те, чи вмотивовується діяльність учнів, чи одержують вони завдання на вилучення певної інформації. Запишіть, які способи контролю розуміння тексту використовує вчитель, оцініть їх достатність та ефективність. Відмітьте, які труднощі відчували учні в аудіюванні, визначте їх причини. Дайте оцінку досягненню виховних, загальноосвітніх, розвиваючих цілей.

Аналіз позакласного заходу, проведеного іноземною мовою.

1. Мета виховного заходу і ступінь її досягнення.
2. Структура виховного заходу: комплексний або одиничний; масовий, груповий, індивідуальний, змішаний.
3. Методична організація виховного заходу:
 - а) з елементом змагання чи без нього;
 - б) з художнім виконанням чи без нього;
 - в) з перевтіленням діючих осіб чи без нього.
4. Зміст позакласної роботи.
 - I. Підготовчий період:

- а) підготовка текстового матеріалу заходу: практикантом, учнями, учнями і практикантом;
- б) пізнавально-емоційна цінність текстового та відео- матеріалу;
- в) дійові учасники заходу: практикант; практикант і учні (кількість залучених дійових учасників-школярів у відсотках від усіх учнів класу або групи);
- г) успіхи учнів-дійових учасників, залучених до проведення заходу, у володінні іноземною мовою.

II. Проведення заходу:

- а) оформлення приміщення, де проводиться захід;
- б) привнесення емоційного елемента у проведення заходу;
- в) якість підготовки учнів-дійових осіб заходу;
- г) залученість до діяльності учнів, що не є дійовими особами заходу;
- д) реакція на діяльність учнів-дійових осіб з боку учнів, що не є дійовими особами заходу;
- е) наявність запрошених гостей.

III. Підсумковий період:

- а) якість підбиття підсумків практикантом;
- б) відзначення дійових осіб заходу.

ДОДАТОК В
Шаблони оформлення звітної документації

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Факультет іноземної та слов'янської філології
Кафедра англійської філології та лінгводидактики

Звітна документація
з педагогічної навчально-методичної практики
у закладі загальної середньої освіти
підготовки кваліфікаційного рівня «бакалавр»
спеціальність 014 Середня освіта
предметна спеціалізація 014.02 Мова і література (англійська)
студента 3__ групи

(П.І.Б.)

Методист із фаху:

Підпис: _____ Дата: _____

Підсумкова оцінка

Національна шкала: «_____»

Бали: __ Оцінка ECTS__

Керівник практики від кафедри
англійської філології та
лінгводидактики:

к.пед.н., доц. Подосиннікова Г.І.

Підпис: _____ Дата: _____

Суми – 20__

ЗАТВЕРДЖЕНО _____
 Керівник практики
 від кафедри англійської філології
 та лінгводидактики –
 к.пед.н., доц. Подосиннікова Г.І.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
проходження педагогічної навчально-методичної практики
у закладі загальної середньої освіти
студента 3__ групи
спеціальність 014 Середня освіта (Англійська мова)
факультету іноземної та слов'янської філології Сумського державного
педагогічного університету імені А. С. Макаренка

_____ (П.І.Б.)

Загальні відомості

Тип практики: педагогічна навчально-методична

Обов'язки, які виконує практикант: асистент учителя англійської мови

Період проходження практики: з _____ по _____

База практики: _____

Методист з англійської мови: _____

Клас: _____

Учитель-методист: _____

Підручники: _____

Примітки: _____

1. Початковий етап педагогічної практики

№	Зміст роботи	Позначки про виконання
1.	Участь у настановній конференції. Інструктаж з проходження практики	
2.	Планування організації практики. Ознайомлення з планом роботи учителя-методиста _____ клас _____ Складання плану проведення фрагментів уроків англійської мови на період педагогічної практики	
3.	Знайомство з учнями класу _____	

3. Навчально-методична робота з іноземної мови

№	Зміст роботи	Позначки про виконання
1.	<p>Кероване спостереження: загальний аналіз уроку Відвідання уроків і заходів учителів і практикантів (у кількості – _____).</p> <p>1. Учитель: _____ Дата: _____ Тема: _____</p> <p>2. Учитель: _____ Дата: _____ Тема: _____</p> <p>3.</p> <p>4. Практикант: _____ Дата: _____ Тема: _____</p> <p>5. Практикант: _____ Дата: _____ Тема: _____</p> <p>6.</p>	
2.	<p>Кероване спостереження: аспектний аналіз уроку Відвідання уроків і заходів учителів і практикантів (у кількості – _____).</p> <p>1. Учитель: _____ Дата: _____ Тема, аспект: _____</p> <p>2. Учитель: _____ Дата: _____ Тема, аспект: _____</p> <p>3.</p> <p>4. Практикант: _____ Дата: _____ Тема, аспект: _____</p> <p>5. Практикант: _____ Дата: _____ Тема, аспект: _____</p> <p>....</p>	
3.	<p>Кероване спостереження: поглиблений аналіз уроку Відвідання уроків і заходів учителів і практикантів (у кількості – _____).</p> <p>1. Учитель: _____ Дата: _____ Тема: _____</p> <p>2. Учитель: _____ Дата: _____ Тема: _____</p> <p>3.</p> <p>4. Практикант: _____ Дата: _____ Тема: _____</p> <p>5. Практикант: _____ Дата: _____ Тема: _____</p> <p>....</p>	
4.	Мікровикладання. Початок уроку.	

5.	Мікрвикладання. Кінець уроку.	
6.	Мікрвикладання. Формування мовних компетентностей.	
7.	Мікрвикладання. Формування мовленнєвих компетентностей.	
8.	Мікрвикладання. Формування лінгвосоціокультурної компетентності.	
9.	Мікрвикладання. Формування навчально-стратегічної компетентності.	
10.	Виконання завдань керівника практики від кафедри (розробка навчальних матеріалів, тощо)	
11.		

4. Навчально-виховна та організаційна робота з іноземної мови

№	Зміст роботи	Позначки про виконання
1.	Відвідування позакласних заходів (у кількості – ___): клас ___ учитель _____ тема: « _____ »	

2.	Підготовка та проведення позакласного заходу у класі _____ за темою: « _____ »	
3.	Залучення учнів школи до участі у Всеукраїнському конкурсі есе за автентичним фільмом (із міжнародною участю), який організує кафедра	
4.	Розроблення та проведення завдання для реклами факультету та спеціальності (додати фотозвіт і звітню замітку до інтернет-сторінки факультету).	
	Розробка завдання до Дня факультету (з ключами).	

5. Науково-методична робота

№	Зміст роботи	Позначки про виконання
1.	Підготовка доповіді-презентації та виступ на науково-практичному семінарі для магістрантів-практикантів з методичної проблеми: _____ _____ _____	
3.	План науково-дослідницької роботи методичного напрямку (впровадження результатів дослідження в навчальний процес; розроблення та експериментальна перевірка системи вправ, допоміжних засобів навчання, фрагментів занять у відповідності до досліджуваної проблеми; аналіз мовного матеріалу підручників, за якими працює закріплена група; проведення анкетування / опитування, зрізу рівня володіння мовним та/або мовленнєвим матеріалом, тощо).	

6. Завершальний етап практики

№	Зміст роботи	Позначки про виконання
1.	Підготовка звітних матеріалів з навчально-методичної практики: 1. Характеристика з місця проходження практики зі штампом і печаткою школи, підписами директора / завуча, учителя-методиста, класного керівника.	

	2. Атестаційний лист 3. Щоденник практики з відмітками керівників практики. 4. Індивідуальний план з педагогічної практики. 5. Звіт з педагогічної практики. 6. Звітні матеріали з виконання завдань педагогічної практики у картонній папці з наклеєним титульним листом (за зразком) Диск із електронним варіантом документації (окрім позицій 1-3). 7.	
2.	Здача звітної документації методисту для перевірки та оцінювання (папка з документацією та диск)	
3.	Підготовка групового звіту (мультимедійна презентація та колаж) про результати практики	
4.	Участь у підсумкових заходах з педагогічної практики / підсумковій конференції	

8. Внесення змін до індивідуального плану:

Дата: _____

Підпис: _____

Методист від кафедри англійської філології та лінгводидактики – к.пед.н., доц. Подосиннікова Г.І. _____

Висновок методиста про повноту виконання індивідуального плану під час проходження практики

- індивідуальний план виконано повністю
 індивідуальний план виконано частково
 індивідуальний план не виконано

Дата

Підпис методиста

ЗВІТ
про результати проходження педагогічної навчально-методичної
практики у закладі загальної середньої освіти
студента 3__ групи
спеціальність 014 Середня освіта (Англійська мова)
факультету іноземної та слов'янської філології Сумського державного
педагогічного університету імені А. С. Макаренка

_____ (П.І.Б.)

Загальні відомості

Тип практики: педагогічна навчально-методична

Обов'язки, які виконував практикант: асистент учителя англійської мови

Період проходження практики: з _____ по _____

База практики: _____

Методист з англійської мови: _____

Клас: _____

Учитель-методист: _____

Підручники: _____

Примітки: _____

1. Початковий етап педагогічної практики

№	Зміст роботи	Позначки про виконання
1.	Участь у настановній конференції. Інструктаж з проходження практики	
2.	Планування організації практики. Ознайомлення з планом роботи учителя-методиста _____ клас _____ Складання плану проведення фрагментів уроків англійської мови на період педагогічної практики	
3.	Знайомство з учнями класу _____	

3. Навчально-методична робота з іноземної мови

№	Зміст роботи	Позначки про виконання
1.	Кероване спостереження: загальний аналіз уроку Відвідання уроків і заходів учителів і практикантів (у кількості – _____).	

	Учитель: _____ Дата: _____ Тема: _____ _____ Учитель: _____ Дата: _____ Тема: _____ _____ Практикант: _____ Дата: _____ Тема: _____ _____ Практикант: _____ Дата: _____ Тема: _____ _____	
2.	Кероване спостереження: аспектний аналіз уроку Відвідання уроків і заходів учителів і практикантів (у <i>кількості</i> – _____). Учитель: _____ Дата: _____ Тема, аспект: _____ _____ Учитель: _____ Дата: _____ Тема, аспект: _____ _____ Практикант: _____ Дата: _____ Тема, аспект: _____ _____ Практикант: _____ Дата: _____ Тема, аспект: _____ _____	
3.	Кероване спостереження: поглиблений аналіз уроку Відвідання уроків і заходів учителів і практикантів (у <i>кількості</i> – _____). Учитель: _____ Дата: _____ Тема: _____ _____ Учитель: _____ Дата: _____ Тема: _____ _____ Практикант: _____ Дата: _____ Тема: _____ _____ Практикант: _____ Дата: _____ Тема: _____ _____	
4.	Мікровикладання. Початок уроку. _____ _____	
5.	Мікровикладання. Кінець уроку. _____ _____	

6.	Мікрвикладання. Формування мовних компетентностей. _____ _____	
7.	Мікрвикладання. Формування мовленнєвих компетентностей. _____ _____	
8.	Мікрвикладання. Формування лінгвосоціокультурної компетентності. _____ _____	
9.	Мікрвикладання. Формування навчально-стратегічної компетентності. _____ _____	
10.	Виконання завдань керівника практики від кафедри (розробка навчальних матеріалів, тощо) _____	
11.		

4. Навчально-виховна та організаційна робота з іноземної мови

№	Зміст роботи	Позначки про виконання
1.	Відвідування позакласних заходів (у кількості – ___): клас ___ учитель _____ тема: « _____ »	
2.	Підготовка та проведення позакласного заходу у класі _____ за темою: « _____ »	
3.	Розроблення та проведення завдання для реклами факультету та спеціальності (додати фотозвіт і звітню замітку до інтернет-сторінки факультету).	

	Організація участі старшокласників ЗЗСО у конкурсі есе за автентичним фільмом, який організує кафедр	
--	--	--

5. Науково-методична робота

№	Зміст роботи	Позначки про виконання
1.	Підготовка доповіді-презентації та виступ на науково-практичному семінарі для магістрантів-практикантів з методичної проблеми: _____ _____ _____	
3.	План науково-дослідницької роботи методичного напрямку (впровадження результатів дослідження в навчальний процес; розроблення та експериментальна перевірка системи вправ, допоміжних засобів навчання, фрагментів занять у відповідності до досліджуваної проблеми; аналіз мовного матеріалу підручників, за якими працює закріплена група; проведення анкетування / опитування, зрізу рівня володіння мовним та/або мовленнєвим матеріалом, тощо).	

6. Завершальний етап практики

№	Зміст роботи	Позначки про виконання
1.	Підготовка звітних матеріалів з навчально-методичної практики: 1. Характеристика з місця проходження практики зі штампом і печаткою школи, підписами директора / завуча, учителя-методиста, класного керівника. 2. Атестаційний лист 3. Щоденник практики з відмітками керівників практики. 4. Індивідуальний план з педагогічної практики. 5. Звіт з педагогічної практики. 6. Звітні матеріали з виконання завдань педагогічної практики у картонній папці з наклеєним титульним листом (за зразком)Диск із електронним варіантом документації (окрім позицій 1-3). 7.	

2.	Здача звітної документації методисту для перевірки та оцінювання (папка з документацією та диск)	
3.	Підготовка групового звіту (мультимедійна презентація та колаж) про результати практики	
4.	Участь у підсумкових заходах з педагогічної практики / підсумковій конференції	

Висновки / примітки / зауваження / пропозиції

Рефлексія, особисті враження та пропозиції щодо організації практики

1. На практиці мені сподобалося:
2. Я відчуваю задоволення від того, як / що
3. Виявилось, що я маю досить добру методичну підготовку щодо:
4. Я вдячний викладачам освітньої програми за високі рівень підготовки з дисциплін:
5. Особливо корисними на практиці були для мене результати вивчення курсу (курсів):
6. На практиці в мене виникли труднощі щодо:
7. Було б корисним для підготовки до практики, якщо б:
 - а) у курсі методики _____
 - б) на настановній конференції _____
 - в) методист з фаху _____
7. Було б корисним, якщо б в курсі _____ ми вивчали _____
8. У практичній підготовці практикантів бажано було б підсилити _____
9. У теоретичній підготовці бажано було б додати / замінити _____
10. Серед завдань практики особливо цікавим було таке: _____, корисним – таке: _____; хотілося б прибрати таке _____, тому що _____.
11. Ще хотілося б додати: _____

Дата

Підпис

Висновок методиста про повноту виконання індивідуального плану під час проходження практики

- індивідуальний план виконано повністю
- індивідуальний план виконано частково
- індивідуальний план не виконано

Дата

Підпис методиста

Методист від кафедри англійської філології

та лінгводидактики – к.пед.н., доц. Подосиннікова Г.І. _____

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ ТА ОСВІТИ УКРАЇНИ
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Кафедра англійської філології та лінгводидактики

АТЕСТАЦІЙНИЙ ЛИСТ

з педагогічної навчально-методичної практики
у закладі загальної середньої освіти
спеціальність 014 Середня освіта (Англійська мова)
предметна спеціалізація 014.02 Мова і література (англійська)
студента 3__ групи
факультету іноземної та слов'янської філології

_____ (П.І.Б.)

Період проходження практики: з _____ 20__ р. по _____ 20__ р.
Місце проходження практики (повна назва закладу):

Обов'язки, які виконував практикант: асистент учителя іноземної мови

№	Керівники практики (П.І.Б.)	Оцінка	Бали, ECTS	Підпис Дата
1.	Методист з фаху (перша іноземна мова – англійська) _____			
2.	Учитель _____ мови _____			
3.	Керівник практики від випускової кафедри: доц. Подосиннікова Г.І.			

Загальна оцінка за практику: за національною шкалою _____
в балах _____ за ECTS _____

Керівник практики від кафедри англійської філології та лінгводидактики:
_____ доц. Подосиннікова Г.І. Дата: _____